SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 69. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 13, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го КВІТНЯ 1991 Ч. 69. РІК XCVIII.

ЕКЗЕКУТИВА ККДУ ВІДБУЛА ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ

Нюарк, Н.Дж. (У. Мазуркевич). — Екзекутива Координаційного Комітету Допомоги Україні відбула перше засідання в суботу, 23-го березня, тут в Марріот Готелі. Екзекутива, в яку входять Богдан Бурачинський, Володимир Баранецький, Василь Маркусь, Роберт МекКоннелл і Уляна Мазуркевич, була обрана 27-го січня Установчим з'їздом Координаційного Комітету Допомоги Україні в Елізабеті, Н.Дж.

Обговорено такі справи: стан членських деклярацій і вписового, адміністративні справи, реєстрація ККДУ в стейтовому уряді та її фонд, адреса нової корпорації, чекове конто в банку, потреба статуту в англійській мові, творення комісій, виконання резолюцій з'їзду, останні запотребування від Секретаріяту Руху, перше засідання Ради Директорів та інше.

Б. Бурачинський підкреслив конечність об'єднання та координування допомогової дії усіх організацій і комітетів, що працюють для Руху і України щоб приспішити і запевнити побудову дійсно демократичної держави. „Ми віримо, що діяспора щедро і ентузіястично піддержить працю ККДУ за демократизацію України та її незалежність. Одначе, щоб ці зусилля увінчалися успіхом, наша праця мусить бути плянованою, збірною і добре обдуманою маючи перед собою чіткі напрямні і узгіднені дії та мету. Роздрібнення наших досить обмежених ресурсів у фондах і енерґії під цю пору є недопустиме. Індивідуальні потреби, ідеї, ініціятиви і амбіції треба злучити у спільне русло праці для великої справи. Час допомоги одиницям пройшов і його треба замінити часом допомоги країні. Першим кроком мусить бути суцільний плян дії базований на реальних даних, потверджених фактах і різноманітних думках. До цього запрошуємо усіх, що охочі і спосібні".

В. Баранецький ствердив, що делеґати на Установчий з'їзд ККДУ ухвалили щоб всі організації, які допомагають Рухові і Україні вступали до ККДУ і вплатили 250 дол. вписового на адміністративні потреби. Екзекутива ККДУ розіслала до всіх учасників з'їзду членські анкети та прохання про вписове. Дотепер одержано тільки десять відповідей.

Секретаріят Руху переслав Екзекутиві запотребування на більшу кількість електротехніки, що необхідна для вивінування обласних центрів. Тут влучені: комп'ютери, зірокси-копіювальники, факс машини, диктафони, плівки, касети з порошком до зіраксів і папір. Це конечне для складання та помножування інформації до прихильників та виборців. Приблизна вартість цього запотребування є на 150,000 дол. Дослідження найкращих якостей та солідних доставців, найбільш тривких машин є у кінцевій стадії. ККДУ зближається до складення контракту на закуп, що поєднаний з однорічною ґарантією і обслугою.

Після одержання кількох листів на цю тему від членів Ради Директорів, Екзекутива рівнож продискутувала потребу створення декількох комісій, що поширить діяльність ККДУ. Ці комісії діятимуть у специфічних ділянках, як: електроніка, освіта, екологія, економія, членство, здобуття фондів, достава і перевіз речей та інше. В їх склад входитимуть фахівці в цих ділянках.

За резолюціями Установчого з'їзду що їх зредаґував В. Маркусь, чітка координація та добрий зв'язок між Рухом і діяспорою є необхідні. Конечність ділової розмови з правлінням Руху є велика і це в найближчому часі. Користаючи з приїзду до ЗСА чільних членів Президії Ради Руху, Екзекутива ККДУ і Екзекутива Канадського Товариства Прихильників Руху плянують зустріч та ділове засідання у Вашінґтоні в суботу, 13-го квітня. Влаштуванням цієї сесії займеться Р. МекКоннелл і скоординує її з зайняттями депутатів-членів Руху, що беруть участь у конференції про американську систему правління.

Екзекутива підготовляє перше засідання Ради Директорів на кінець травня (18-19-го або 25-26-го). Головні точки нарад: бюджет, плян праці, звіт Екзекутиви, правильник, членство комісії, адміністративні справи та інше. Точніші інформації про місце і день засідання будуть подані під кінець квітня.

ВИСТАВКА Т. ВИРСТИ

Парма, Огайо. — Відкриття мистецької виставки модерних малярських праць Темістокля Вирсти з Парижу відбудеться тут в п'ятницю, 19-го квітня, о год. 8-ій вечора в залі Митр. Андрея Шептицького, 5720 State Rd. Виставка буде відкрита у п'ятницю з 8-ої до 10-ої год. вечора, у суботу — з 12-ої до 8-ої год. вечора. Імпрезу організує Клівлендський Курінь пласунок „Буриверхи".

С. ХМАРА СВЯТКУВАВ ВЕЛИКДЕНЬ НА ВОЛІ, А НИНІ ЗНОВУ ПІД ВАРТОЮ

Донецьке (УНІАР). — Тут 12-го квітня в годині 11:40 на місцевому летовищі у літаку, який прибув з **Києва до Донецького, невідомі затримали народного** депутата Степана Хмару. Пасажири свідчать, що захоплення народного депутата здійснювалося за допомогою двох міліційних машин та авто „Волга". Перед тим, як його посадили до авта Хмара встиг повідомити пасажирів літака про те, що він є народним депутатом та назватися, після чого був відвезений у невідомому напрямку. Як повідомив член Донецького страйккому Михайло Крилов, представники правоохоронних органів заявили, що 12 квітня **Верховний Суд УССР знову змінив Степанові Хмарі запобіжний захід на арешт. Донецький страйком та місцеві демократичні організації мають** намір провести акції протесту проти нового арешту народного депутата.

Як уже інформовано 5-го квітня по полудні колеґія Верховного суду України ухвалила рішення звільнити С. Хмару до дня суду. Рішення **виконали** в той самий день.

Біля тюрми, з якої вийшов у товаристві своїх леґальних оборонців Юрія Айвазіяна та Віктора Ніказакова, С. Хмару зустріли червоноградські шахтарі, що вже три дні напередодні його звільнення пікетували перед Лук'янівською тюрмою, численні громадяни, а також народні депутати України Ігор Юхновський та Олександер Гудима. Біля тюрми відразу відбувся стихійний мітинґ, на якому промовляв С. Хмара.

З-під тюрми С. Хмара з усіма присутніми попрямували на площу Незалежности, де вже призбиралося чимало народу, бо вістка про звільнення С. Хмари дуже скоро облетіла увесь Київ. Там він ще раз виступив перед зібраним народом. Після цих ніким не запляннованих зборів С. Хмара відійшов до готелю „Україна", де відбулася пресова конференція. Випадково в цей час у готелі „Україна" перебувала численна група західніх кореспондентів, які мали можливість перевести ряд особистих розмов з С. Хмарою. Коротко після цього, С. Хмара в товаристві червоноградських шахтарів від'їхав автобусом до Червонограду, де він проживає, щоби разом зі своєю ріднею святкувати Великдень.

Дружина С. Хмари Галина була щаслива звільненням з тюрми свого чоловіка та подякувала оборонцям свого мужа, шахтарям з Червонограду та українцям в Україні та поза її кордонами за підтримку для її мужа впродовж його ув'язнення. Ще перед своїм виходом з тюрми С. Хмара офіційно зажадав повернення йому депутатського імунітету та закликав громадян України обороняти право вільного вислову та пошанування людських прав.

Адвокат Михайло Крулько повідомив, що кримінальна справа проти С. Хмари та інших ув'язнених за цим самим звинуваченням ще 15-го березня передана до Верховного Суду України. Суд над С. Хмарою призначено на 29-го квітня.

(Закінчення на стор. 4)

Президент СССР підкорив московську міліцію центрові

Москва. (ПС УРП). — Як уже інформовано, тут понад два місяці тривала боротьба між Московською Міською Радою та міністерством внутрішніх справ СССР за пост начальника Головного управління міліції Москви і Московської області. Досі це управління мало назву „Головне Управління внутрішніх справ Московського Міськвиконкому", а начальник цього ГУВС водночас був заступником міністра внутрішніх справ СССР. Міністерство внутрішніх справ СССР хотіло мати на пості заступника міністра свого кандидата, генерала П. Богданова, а Московський Міський виконавчий комітет — генерала В. Комісарова. Боротьба причинилась до голодівки, яку оголосили дев'ять народних депутатів Московської Міськради.

Президент СССР Міхаїл Ґорбачов розв'язав конфлікт по-своєму. В газеті „Ізвєстія" з 26-го березня надрукований указ „Про створення Головного управління міністерства внутрішніх справ СССР на Москву і Московську область". Таким чином віднині міліція Москви і области виведена з підпорядкування Московської Міськради й підлягає виключно союзному міністерству внутрішніх справ.

Другим пунктом цього указу президент СССР М. Ґорбачов на пост першого заступника міністра внутрішніх справ СССР і начальника ГУВС СССР на Москву і область призначив не П. Богданова, і не В. Комісарова, а Івана Шилова, який з 18-ти років почав служити у виправно-трудових установах (тобто в тюрмах чи таборах), закінчив Калінінградську військову школу МВС СССР, працював у Хабаровському краї, Примор'ї та Кемеровській області. Був уповноваженим карного розшуку, слідчим, головним інспектором міністерства, начальником карного розшуку МВС СССР начальником ГУВС СССР на Москву й область. Потім він став заступником міністра, і, нарешті, першим заступником міністра.

На запитання кореспондента „Ізвєстій" чим, на його думку, пояснюється необхідність ліквідації ГУВС Московського Міськвиконкому, І. Шилов відповів: „Воно ні в якому разі не ліквідується. Два управління, міське і обласне, зливаються в одне. Це необхідно для координації зусиль у боротьбі з порушеннями правопорядку".

— Але це розцінено як виведення управління з-під контролі Московської Міськради.

„Я не хотів би вдаватися до політики, — відповів Шилов. — На мою думку, рішення об'єднати два управління прийняте виключно задля охорони громадського порядку".

ГРУЗІЯ ПРОДОВЖУЄ БОРОТЬБУ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Москва. — Грузинський парлямент одноголосно висловився за повну державну незалежність республіки. Москва покищо ніяк не зареаґувала на цей крок, але в середу, 10-го квітня, президент Грузії Звіяд Гамсахурдія надіслав Міхаїлові Ґорбачову листа, в якому закликає совєтського президента реально оцінити обставини і приступити до негайних переговорів у Москві з приводу встановлення нових економічних і політичних відносин між СССР і незалежною грузинською республікою.

„Беручи до уваги ваш особистий вклад в демонстрацію Східньої Европи, — писав З. Гамсахурдія, — і не раз висловлені вами симпатії до грузинського народу, я щиро надіюся, що ви визнаєте законне право Грузії на незалежність".

У середу совєтське пресове аґентство повідомило про намір грузинського уряду закликати населення республіки провести 24-годинний страйк протесту.

Гамсахурдія висловив різкий протест у зв'язку з введенням у Південну Осетію додатково 1,500 совєтських військовослужбовців.

Представники грузинської місії у Москві повідомили, що совєтські вояки оточили кілька населених пунктів у **Південній Осетії**, що охоронялися грузинськими міліціонерами, і заарештували понад 20 осіб. Виписаний наказ на арешт начальника південноосетинської міліції грузина Валеріяна Кукунашвілі.

Гамсахурдія і політичні партії, що підтримують його, настроєні дуже рішуче. Грузинський президент, наприклад, заявив, що докладе максимум зусиль, щоб перешкодити Ґорбачову „перетворити Грузію в новий Афганістан".

Ситуація в **Південній Осетії** і далі залишається напруженою. Тисячі осетинів втікають на північ, на територію Російської федерації, а місцеві грузини перебираються у Тбілісі, столицю Грузії.

КОНЦЕРТ „ДУМКИ"

Юніон, Н.Дж. — Тут у суботу, 20-го квітня, о год. 4-ій по полудні відбудеться концерт хору „Думка", перший після його успішного турне по Україні. Буде повторена та ж програма, яку виконував хор в Україні. Весь прихід призначено на допомогу демократичним силам в Україні. Імпреза матиме місце в залі Burnet Jr. High School, Caldwell Ave., Union, N.J.

Україна представлятиме в ООН інтереси Киргизії

Москва (ПС УРП). — 5-го квітня газета „Ізвєстія" помістила повідомлення про те, що Україна і Киргизія підписали договір про співпрацю.

Цей політичний документ буде зареєстрований в ООН, що має принципово важливе значення для Киргизії, яка посилено шукає контактів зі світовою громадськістю. Слід згадати, що столицю Киргизстану переіменовано з Фрунзе на Бішкек. Для підписання договору до Бішкеку приїздила делеґація з України на чолі з головою Верховної Ради Леонідом Кравчуком.

Президент Республіки Киргизстан Аскар Акаєв на пресовій конференції у Бішкеку 5-го квітня сказав: „Україна для нас могла б послужити вікном в Европу, в західній світ. Як член ООН, вона має розвинені політичні та економічні зв'язки. Думаю, що договір відкриває для нашої республіки додаткові можливості для розвитку зовнішньо-політичної і зовнішньо-економічної діяльности".

Голова українського парляменту Л. Кравчук у своєму виступі запевнив, що Киргизія може цілком розраховувати на Україну і на те, що вона представить інтереси Киргизії в ООН.

Обидві республіки домовилися виявляти турботу про національно-культурний розвиток українців у Киргизії та киргизів в Україні.

РОБІТНИКИ БІЛОРУСІЇ ПОГОДИЛИСЬ НА ЗУСТРІЧ З М. ҐОРБАЧОВИМ

Мінськ, Білорусія. — Аґентство Ассошіейтед Пресс і акредитовані в СССР кореспонденти інформують додатково, що робітничі профспілки в Білорусії опублікували заклик до робітників тимчасово припинити генеральний страйк і вислухати запевнень республіканського уряду, який каже, що усі вимоги робітників будуть полагоджені позитивно на найвищому рівні.

У зв'язку з цим корепондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві Френсис Клайнс повідомляє, що совєтський диктатор, генеральний секретар ЦК КПСС, Міхаїл Ґорбачов, погодився прийняти на розмову представників робітничих спілок. Визначені робітниками особи поїдуть до Москви на зустріч з президентом СССР, а інші вміжчасі працюватимуть спільно із заступником голови Верховної Ради Білорусії Станіславом Шушкевичем і заступником голови Ради Міністрів БССР Владиславом Пілютою, над проблемою підвишки платень для робітників. Георгій Мухін, представник об'єднаних профспілок заявив кореспондентам, що „нашою перемогою є те, що люди кінець-кінців зрозуміли, що їхня сила лежить в їх самих і від їхньої постави залежатиме дальше поліпшення життєвого рівня і багато інших політичних, економічних, культурних й інших справ".

Погодженість республіканського і союзного уряду говорити з представниками робітництва і за всяку ціну намагатися спільно розв'язати багато справ від яких залежить дальша доля робітників і дальший розвиток подій в республіці, привернено білоруському народові почуття національної гордости і достойність людини з якою повинні рахуватись в першу чергу республіканські урядові чинники, а також союзний уряд, якщо вони дійсно стремлять до поправи загальної політичної й економічної ситуації в республіках і в цілому Совєтському Союзі.

Інший американський кореспондент Дейвид Ремнік, який в Москві репрезентує газету „Вашінґтон Пост" пише, що М. Ґорбачов опинився на краю пропасти, бо для нього страйки робітників важливих ділянок індустрії становлять більшу загрозу, як, наприклад, деклярації політичних опозиційних груп типу „Демократична Росія". Тільки страйк вуглекопів коштує союзну касу більйони карбованців страт. При тому Москва мусіла погодитися на сповільнення праці в металюргічній промисловості з огляду на брак вугілля, що принесе зі собою додаткові страти для державної каси.

Страйк в Совєтському Союзі, кажуть західні політичні спостерігачі, не є тільки звичайним спротивом робітників і вимогою підвищення їхнього життєвого рівня. Страйк в тоталітарній країні є дуже часто пов'язаний з політичними справами і гострою критикою Комуністичної партії, яка покищо домінує в керівництві державою на усіх рівнях і цілком не збирається доборовільно поступатись своїм місцем іншим, більш ліберальним силам. Наприклад, коли одному з представників страйкового комітету в Білорусії дозволили виступити у телевізійній програмі він розпочав з атаки на КПСС, яка довела країну до економічної руїни і нічого не зробила, щоб полегшити долю жертвам Чорнобиля, які мусять шукати порятунку по закордонах. Він підкреслив, що КПСС спричинилась до знищення цілих народів, їх культур і мов.

Західні аналітики сумніваються чи М. Ґорбачов відважиться вжити силу війська міністерства внутрішніх справ, так званих чорноберетників, проти робітництва. Це мабуть був би початок кінця не тільки його кар'єри, але становив би велику загрозу для самої імперії.

АКТИВІСТИ КРИМУ ГОЛОДУЮТЬ

Симферопіль (УНІАР). — Тут 5-го квітня на площі перед Радою Міністрів Кримської АССР п'ять членів Кримського комітету захисту прав людини розпочали попереджувальну голодівку, вимагаючи резиґнації місцевого партійного та совєтського керівництва. Учасники голодівки також вимагають притягнення до відповідальности прокурорського і судового керівництва Криму. До голодуючих 6-го квітня приєдналися ще дві особи. У голодівці бере участь голова комітету захисту прав громадян Микола **Губенко. Учасники акції намагаються** привернути увагу громадськости до того, що татари, які повертаються до Криму, живуть просто неба без жодної підтримки і допомоги з боку місцевої влади.

Це не перша голодівка кримчан. Нещодавно закінчилася групова голодівка протесту, яка тривала 10 днів на площі Леніна в Симферополі. Учасники її протестували проти репресій та всілякого переслідування розповсюджувачів незалежної преси. Одного з них, Михайла Гончара тричі затримували і вилучали видання Демократичного Союзу „Свободноє слово", газету кримсько-татарського національного руху „Авдеп".

Відбулося 6-го квітня також пікетування російських монархістів. Акція організована православним монархічним орденом „Союз" та товариством прихильників „вєлікого ґосударя". Акція присвячена річниці анексії Криму Російською імперією.

У Криму невідомо ким поширилися чутки, що через збіг Пасхи і Благовіщення не можна пекти паски і фарбувати крашанки. Цим скористалися ієрархи РПЦ й посилили наклепницьку кампанію на УАПЦ. Так, Архієпископ РПЦ Кримський Василій напередодні Великодня оприлюднив заяву, у якій застерігав від „самозваного Патріярха Мстислава" та від „так званої УАПЦ", мовляв, це вони забороняють святкувати і фарбувати крашанки.

В газеті „Ленінець" — органі симферопільського райкому КПУ та Симферопільської Районної Ради вміщено інтерв'ю з керівником державно-правового відділу кримського обкому партії Віталієм Бурмістровим. Партійний діяч зазначає, що юридичне відновлення державности Криму викликало серед мешканців півострова певне піднесення. Що ж до відновлення практичного, то „поспішати слід неквапно". Арґументував ці слова тим, що конституція ЗСА існує 200 років, а відновлення державности Гонконґу триває 99 років. На думку Бурмістрова для створення проєкту кримської конституції існують перешкоди. Основна з них — відсутність нової демократичної конституції України. Між Україною та Кримом варто укласти конфедеративну угоду. Щодо мови, то на думку Бурмістрова, статусу державної закріплювати ні за якою мовою не слід, депортованим народам особливих прав надавати не варто.

Тим часом становище кримсько-татарських самоселів біля Кореїзду та на висоті Аутка залишається важким. Бракує палива, медикаментів, серед жінок і дітей почастішали захворю

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ОДИН ІЗ ЗАСТУПНИКІВ секретаря Джеймса Бейкера, який разом з більшою американською делеґацією перебуває на Близькому Сході, заявив в Каїрі кореспондентам, що Уряд ЗСА перестеріг диктатора Іраку Саддама Гуссейна перед атакою курдських втікачів, які пробиваються до Ірану, а велика кількість скупчилась у північній частині Іраку у прикордонній полосі з Туреччиною. У випадку вжиття воєнних гелікоптерів проти втікачів, американське летунство буде зістрілювати кожний іракський літак, який появиться в цьому просторі. Ричард Чейні, секретар Департаменту оборони ЗСА, заявив, що бої між повстанцями і військами С. Гуссейна майже припинились, а курди втікають не під тиском війська, а зі страху перед переслідуванням і вбивствами, які можуть наступити у висліді громадянської війни.

У ДВОПОВЕРХОВОМУ АВТОБУСІ, який перевозив туристів, переважно греків, із Стамбулу до іншої туристичної місцевости, вибухла пожежа, в результаті якої загинуло 35 осіб, серед них п'ять дітей і 10 осіб були поважно поранені, тобто попечені пожежею. Грецькі туристи приїхали в Стамбул на короткі вакації з нагоди Великодня. Вогонь вибух тоді, як туристи всіли до автобусу. Урядові чинники наказали поліції перевести докладне слідство, як і чому вибухла бомба якраз тоді коли пасажири виповнили автобус. Перша версія говорить, що нібито в моторі автобуса наступило електричне спняття.

КОРЕСПОНДЕНТ НЕЗАЛЕЖНОГО пресового аґентства „Експресс-Хроніка" повідомив, що уряд Естонії обговорював на спеціяльному засіданні питання охорони своїх кордонів. Від тепер проблеми контрабанди товарів не буде рішати народний суд, а безпосередньо митна служба, яка цілковито підлягає естонському урядові. На контрольних переходах кордону від тепер стоятимуть естонські прикордонники, замість військ КҐБ. До пограничних військ прийматимуть тільки добровольців.

АЛБАНСЬКІ КОМУНІСТИ, які вийшли переможцями у перших парляментарних виборах, запропонували численні поправки до конституції країни, які забезпечуватимуть гуманітарні і людські права для кожного громадянина Албанії, плюралізм політичних партій, але про повні демократичні права в конституції нічого не буде згадано. Пробний текст нової конституції буде предложений новому парляментові, який збереться для обговорення цієї й інших справ в наступному тижні. Конституція передбачає також надання необмежених прав для президента країни, яким напевно виберуть комуніста Раміза Алію. Він програв свій парляментський мандат, але нова конституція нічого не каже, що кандидат на президента мусить бути парлямантаристом.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО ЗІ ЗВІТОМ БЮРА перепису населення, еспаномовні американці останніми роками осягли деякі економічні успіхи, але все ще залишаються далеко позаду решти населення країни. У згаданому звіті, що базується на переведених бюром опитах рік тому, сказано, що майже дві третини американських еспаномовних громадян — це за походженням мехіканці, після них ідуть пуерто-ріканці (10.5) відсотка і кубинці (4.9). У загальному громадяни латино-американського походження нараховують 13.7 відсотка населення країни, з них понад 90 відсотків живе у містах і з них 23.4 відсотка еспаномовних родин є економічно зараховані до групи убогих, тобто річний заробіток чотиричленної родини є 12,675 дол. Хоча ці числа вказують на деякі поліпшення, то економічний рівень еспаномовних громадян країни все ще є нижчим від інших груп.

У СЕРЕДУ, 10-ГО КВІТНЯ, президент Джордж Буш підписав документ про зменшення 55 міл. дол. допомоги Йорданії, але дозволяє йому цю допомогу відновити, якщо на його думку це допоможе заходам замирення на Близькому Сході. Стосунки ЗСА з Йорданією, давнім приятелем, дещо підупали під час війни з Іраком, бо йорданці зовсім відкрито підтримували Саддама Гуссейна та й сам король Йорданії, Гуссейн, голосно критикував ЗСА. Підписаний документ зменшує на 35 міл. дол. економічну допомогу і на 20 міл. дол. військову допомогу, але не обмежує гуманітарної допомоги.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЗАЯВЛЯЮТЬ, що Уряд президента Джорджа Буша має на меті запропонувати нову листу військових, летунських і морських баз призначених на ліквідацію. Сподіються, що секретар Департаменту оборони Роберт Чейні цю листу вже представить в найближчих днях і на ній є коло 30 баз призначених на ліквідацію. Серед запропонованих до закриття баз є база Форт Орд у Каліфорнії, морська база у Сакраменто, летунська база ім. Берґстрома в Тексасі, військова база Форт Дікс у Ню Джерзі, морська база у Філядельфії та багато інших. Вправді ще може бути багато змін, бо Конґрес, а зокрема його члени з тих околиць, де пропонуються закриття баз, будуть боротися проти цього з уваги на втрату цивільних місць праці пов'язаних з військовими базами.

ЯКЩО ВІДОМИЙ В ЗСА підприємець-міліонер Доналд Трамп переведе в життя свої пляни, то більшість кімнат у світової слави престижевому готелі Плаза будуть перероблені на кондомініюми. Д. Трамп і деякі з його банкирів підтвердили існування такого пляну, що зараз очікує схвалення від головного прокуратора нюйоркського стейту. Знавці твердять, що ціни кондомініюмів у Плаза готелі будуть дуже високі тому, що Д. Трамп хоче придбати якнайбільше так дуже йому тепер потрібної готівки для платностей всіх його задовжень. Якщо запропонований плян буде прийнято, то готель Плаза дальше буде функціонувати, як звичайний готель, за виїмком тих кімнат, що будуть перероблені на кондомініюми.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ізраїльсько-арабська конференція?

Забулося вже що поки розпочалися бойові дії проти Іраку — йшов натиск на Саддама Гуссейна, щоб він добровільно відкликав військо з Кувайту. Саддам сам і через свого міністра закордонних справ раз-у-раз вказував на окупацію Ізраїлем арабських земель, як не менше зло від окупації Іраком Кувайту. Европейська економічна спільнота, французький президент Міттеран і Москва, яка висилала до Багдаду свого дипломата, обіцювала Саддамові, що буде міжнародна конференція для справи Ізраїля і палестинців. Саддам відкидав це, вірив у свою мілітарну силу, перерахувався і тепер щасливий, що пережив і має владу.

Про конечність ліквідувати ізраїльсько-арабський конфлікт і пов'язану за ним проблему палестинців згадав президент Буш у своїй історичній заяві про кінець війни. Але висланий тоді ним на Близький Схід державний секретар Джеймс Бейкер не мав найменшого успіху в Ізраїлі. Коли він сказав ізраїльському прем'єрові Іцакові Шамірові, що Сирія готова визнати державність Ізраїля, якщо Ізраїль зверне їй окуповане узгір'я Ґоляна — Шамір негайно повів масове поселювання у цьому узгір'ї жидівськими іміґрантами з СССР.

У минулому тижні, з зв'язку з катастрофою курдів, Буш знову вислав на Близький Схід Бейкера. Цей, після відвідин у столиці Туреччини Ізмаїлі поїхав до Ізраїля. І там добився згоди від уряду Шаміра на участь в конференції, в якій з арабської сторони засіли би Єгипет, Сирія, Йорданія і Савдійська Арабія та від палестинців — делеґація палестинців, поселених в Ізраїлі. Спонзорами цієї конференції були би Америка і Совєтський Союз. Проголошуючи це, як поважний успіх, Бейкер заявив, що до цієї конференції ще ,,далека дорога", а в українській травестії — що цей проєкт ,,вилами на воді писаний".

Найповажніший сумнів, чи вона відбудеться, це факт, що крім одного Єгипту ні одна інша арабська держава взагалі ще не визнала існування і державности Ізраїля. Як можуть за одним столом переговорювати представники країн, які одні одних не визнають?! Далі: Америка була спершу проти міжнародної конференції, бо не хотіла допустити Совєтський Союз до голосу у справі Близького Сходу. Тепер змінила своє становище, мабуть, тому, що Совєтський Союз перестав бути мілітарною загрозою для Заходу. Але: як скласти ,,денний порядок", чи пак чергу нарад такої безпосередньої ізраїльсько-арабської конференції?! Який глузд скликувати таку конференцію, коли нема ніяких познак, що Ізраїль готов звернути арабам окуповані землі або дати місцевим палестинцям автономію! І яка доля коло трьох мільйонів палестинців в Йорданії, Кувайті, Іраку й інших арабських країнах?! Відомо, що перед кожною міжнародною конференцією мусить бути згори устійнений її успіх, — у протилежному випадку така конференція приносить шкоду, а не користь.

Теоретично — Америка могла би перевести успішний натиск на екстремно правий націоналістичний уряд Ізраїля — дуже простим способом: припиненням Ізраїлеві щорічної мультимільйонової допомоги та висланням арабським сусідам Ізраїля нового транспорту зброї. Але у практиці не можна такого робити, бо на це не погодився би Конґрес, у кулюарах якого перебуває величезне жидівське ,,лаббі", і такий натиск Америки змобілізував би проти американського Уряду пресу, радіо й телевізію, здебільшого у руках жидів.

Тому ми поклали у заголовку цих міркувань знак запиту. Але у всесвітній історії нема випадку, щоб якийсь міждержавний конфлікт тривав вічно. У даному випадку просто неприродно, що маленька ізраїльська держава нехтує силу всього арабського світу й бажання свого американського добродія. Ізраїль був потрібний Америці, як єдина демократична країна на Близькому Сході й перешкода Совєтському Союзові на шляху до Перської затоки. Тепер СССР, як згадано, перестав бути загрозою, бо йому самому грозить розвал. Але ,,якось" хронічний конфлікт Ізраїля з арабським світом мусить бути завершений і мусить бути признане право трьом мільйонам палестинців на життя на землі, що її вони втратили з заснування ізраїльської держави. Воно мусить завершитись якоюсь згодою, якимсь компромісом, Але як і коли — один Господь відає.

Р. Б.

ВШАНУЙМО ЖЕРТВИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

П'ять років тому, 26-го квітня 1986 року, Україну навістила чергова після Великого голоду у 1930-их роках і інших нещасть перед тим і після того, найбільш жахлива катастрофа. Вибух атомного реактора в Чорнобилі із смертоносними опадами далеко поза межі України, спричинив такі велетенські спустошення серед людей і в природі, що трагічні наслідки тієї катастрофи будуть відчутні в Україні ще дуже довгі роки.

Жертвами тієї катастрофи впало велике, ще й досі не виявлене, число населення, а найбільше дітей. Ті, що жили близько реактора згинули негайно, дальше віддалені заражені радіяцією хворіють на різні недуги, головно левкемію і різні роди пістряка, приречені, з малими виїмками, на повільну, але неминучу смерть.

Режимний уряд спершу намагався приховати цю страшну трагедію і навіть свідомо занедбав дати негайну поміч жертвам. Коли ж виявилося завдяки вісткам з-поза кордону про це нещастя, уряд знову старався применшити значення тієї катастрофи.

Це злочинне недбальство потрясло сумлінням цілого західного світу. Різні урядові і приватні чинники зафірували свою допомогу. В цю акцію включилася теж ціла українська діяспора. Зібрано завдяки стараннім спочатку кількох одиниць медикаменти і вітаміни для жертв і переслано літаками на Україну. Велику поміч дали американські і інші чужинецькі фірми. Майже в кожній місцевості більшого скупчення українців створено місцеві комітети, які збирають фонди на допомогу жертвам Чорнобиля. Ця акція продовжується дуже успішно, бо більш скординовано.

Щоби вшанувати жертви Чорнобильської катастрофи у п'яту річницю обі громадські централі УАКРада і УККА при співучасті безсторонніх організацій рішили відзначити її відповідними акціями. Як вже повідомлено в пресі створено Крайовий комітет для відзначення трагедії Чорнобиля в склад якого увійшли представники вимінених громадських установ. Запляновано програму, а саме комітет звернувся до українських ієрархів з проханням дати зарядження відправити у п'ятницю, 26-го квітня о год. 6-ій вечора Молебні у всіх українських церквах Америки, а також вплинути на неукраїнські церкви, щоб вони, солідаризуючись з українською громадою, відмітили в той же день річницю трагедії Чорнобиля дзвоненням своїх дзвонів.

В суботу, 27-го квітня, о год. 1-ій по полудні відбудеться симпозіюм про Чорнобиль в Українському Інституті Америки в Ню Йорку а на неділю 28-го намічено мати спільний Молебень у Вашінґтоні.

Рішено запросити доповідачів з України. Впродовж трьох днів від п'ятниці до неділі, українські студенти з різних міст Америки перепровадять голодівку біля Білого Дому у Вашінґтоні.

Нашою численною участю і щедрими пожертвами ми не тільки вшануємо гідно жертви, а головно дітей потерпілих Чорнобильською катастрофою, але виконаємо наш священий обов'язок поінформувати чужинецький світ, в нашому випадку, американський світ, про страхіття, які наносить Україні Москва своєю політикою окупанта.

Нам необхідно треба постійно пригадувати світові про ці речі, щоби ворожі нам сили не приспали чуйности і щоби не повторилося те, що сталося з Великим голодом в Україні, про яке західній світ довідався правду щойно після 50 років.

Тож готуймось до Вашінґтону на неділю, 28-го квітня, щоб взяти участь у спільному Молебні і просити Всевишнього, щоб зберігав нас від подібних нещасть і нашу країну. Щоб вижити й жити, ввійти в наступне тисячоліття не апокаліптичним тлумом приречених, а народом, що має майбутнє.

Раїса Руденко

ДО 65-РІЧЧЯ КАТЕДРИ СВ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА В НЮ ЙОРКУ

Далеко від рідної України, на американській землі переступила я поріг церкви й повільно рушила по сходах на голос хору. Це був собор святого Володимира в Ню Йорку.

Хор затих і почувся голос священика. Спочатку я не дуже дослухалася й зміст молитви не вловлювала. Перші слова священика, які виразно донеслися до моїх вух з глибини церкви, були: ,,Спаси, Господи, людей твоїх і хрестом охорони від усякого лиха, допоможи страдникам у чужинецькій неволі, допоможи нашій Україні, братам і сестрам, які страждають у сибірських тюрмах та поневіряються в чужих краях. Даруй їм щедроти Твої, Христе Боже, звесели їх силою Твоєю і пошли перемогу". Довго ще молився душпастир за всіх страдальців, за американських моряків, що потрапили в біду, за людей, які недавно постраждали від землетрусу, за дітей, отруєних радіяцією Чорнобиля та свідомість моя майже не сприймала того, бо оті перші слова підняли в душі таку хвилю, що горло звела судома й до очей підступили сльози.

Це був лютий 1988 року. Ще кілька місяців тому я жила в сибірському засланні. Ще ятрили душу свіжі спогади з Мордовського концтабору та тюрем у Києві, Москві, Саранську, Потьмі, Барнаулі. Ще не звикла, що за кожним моїм кроком більше не стежить дремне око зловісної установи. Одним словом, ще здається, що Америка, це — сон, а я все ще перебуваю в неволі. І раптом тут, у центрі Мангеттену, чую молитву чистою, святою українською мовою. Молитву за Україну і... за мене, за всіх дисидентів, за весь наш народ. Важко передати мої почуття, але тоді я стояла і думала, що безбожницький режим викорінював з мене усе людське, гнув, ламав і, нарешті, вирішив знищити в тюремних застінках. Вийти звідти живою не сподівалася. Але оці незнайомі мені люди молилися і Господь почув їхні молитви та послав мені сили вижити, вистояти, дочекатися волі.

З тих пір я побувала в багатьох українських церквах Америки і скрізь чула такі ж чисті, проникливі, святі молитви. Тисячі братів і сестер наших по всіх країнах в неділі і свята молилися і моляться за наш український народ, за Батьківщину. На різних континентах, у багатьох церквах різних країн вільно відправлялися Служби Божі українською мовою. Скрізь, тільки не в Україні.

— Коли ж це з'явився ваш храм на американській землі? — запитала недавно в настоятеля катедри святого князя Володимира в Ню Йорку.

Митрофорний протоієрей о. Володимир Базилевський розповів, що парафія їхня створилася і була зареєстрована 1926 року як парафія Української Автокефальної Православної Церкви св. Володимира. З тих пір у житті парафії, як і в житті кожної людини, бувало все. Траплялися роки ліпші, а іноді були й важкі, та парафіяни вистояли і навіть досягли значних успіхів, а згодом придбали землю й розбудували Українське Село.

Багато цікавого розповів о. Володимир з життя парафії а відтак виніс мені Пропам'ятну Книгу, видану 1986 року з нагоди 60-ліття храму. Книга чудово оформлена, вміщує багато розповідей про життя парафії, про настоятелів, про долю багатьох священнослужителів, Сестрицтво і також про батька о. Володимира — митрофорного протоієрея Івана Базилевського, настоятеля Свято-Воскресенської церкви в селі Федорівці на Полтавщині, якого в совєтських тюрмах замордували 1937 року разом з іншими священиками.

Серед статтей і оповідань на релігійні теми є у Пропам'ятній Книзі гарна підбірка поезій та світлини храмів, владик, настоятелів, сестриць і братів, заслужених діячів парафії.

Відвідують катедру українці з багатьох міст Америки, Канади, Европи, особливо у вакаційний час. Щороку тут відбуваються врочисті Архиєрейські Богослужби. До катедри св. Володимира приписані ще дві церкви — церква свв. Петра і Павла в Кергонксоні та каплиця-церква св. Володимира в Бавнд-Бруку в Українському Селі, де вже понад 40 років існує гарна традиція відзначати Храмове свято на зеленій галявині під відкритим небом, як також і інші великі свята. Святкування відбуваються після Служби Божої, під час якої ніколи не забувають помолитися й за Україну та український народ.

Цього року сповнилося 65 років, як катедра св. Володимира єднає людей наших на чужині, зігріває їхні серця, наближує до Бога і до рідного краю, а в Українському Селі в Бавнд Бруку відбудеться святкування цього ювілею у неділю 28-го липня, у день святого Володимира.

Тож з нагоди цієї поважної дати я і вирішила написати свою розповідь та побажати й надалі щасливої праці та великих успіхів настоятелеві катедри о. Володимиру Бразилевському, церковному Братству, Сестрицтву, хористам та усім парафіянам.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про великодні та інші поцілунки

Якось у Велику П'ятницю, коли всі члени редакції поспішали скоріше, як звичайно, додому, бажаючи один одному гарних Великодніх свят, ми дещо з посмішкою ствердили, що наша товаришка праці не лише роздавала усім побажання, але й поцілунки.

Щойно у довгій, як завжди, дорозі додому, коли з кожною проїханою милею насувалися нові думки, картини щойно пережитого та інше, прийшли на думку ті поцілунки, а з тим давні спомини мами із Першої світової війни, коли вона вперше переживала Великдень на ,,справжній" Україні, якою називала східні і центральні області. Та ж у цих споминах, написаних для внуків, вона з притаманним їй гумором описує, що в цьому прегарному дуже святочному Великодні найважчим для неї обов'язком було ,,христосування" з цілою залогою технічної сотні її мужа, який був старшиною Української Галицької Армії та завідував телеграгічно-телефонічним відділом. ,,Уявіть собі", — писала вона, — з кожним хлопцем треба було після Воскресної Утрені та сніданку 'христосуватись' тричі, як каже звичай на Великій Україні! А ці вояки вже були в тому часі після декількох чарочок"...

А тут наша товаришка праці пригадала нам про цей Великодній звичай, який для нас залишився лише у родинних споминах, як свого роду курйоз з уваги на кількість ,,христосувальників".

Справді різні можуть бути поцілунки. Не завжди вони такі, як ми їм приглядаємося на фільмовому чи телевізійному екрані майже щоденно — там вони сповнені пристрасної любови, палкі, захоплюючі.

На жаль, це, що оглядаємо на екрані — це не справжнє життя, а часто лише мрія ,,побожне бажання", яке рідко кому сповняється.

У звичайному, щоденному житті поцілунок є (так, як було з цими Великоднями моєї мами) лише обов'язком і то не дуже приємним. Часом це такий звичай, подібний до ,,христосування", як ось, наприклад, у Франції, де належить до товариського обов'язку при привітанню знайомих, а не тільки родини, поцілуватися тричі. Лише ці привітальні чи прощальні поцілунки у Франції є майже символічні, з легким діткненням щоки, а то часто і поцілунком у повітрі"...

Може воно і більше здорово, зокрема у теперішню пору, коли страх перед АІДС та іншими пошестями нашої доби, викликає обережність у всіх виявах любови, а в тому і її першого доказу-поцілунку.

А втім насувається питання, чи поцілунок дійсно мусить бути доказом любови? Чи справжня любов не проявляється в десятках інших дрібних і більших вчинках, словах, а передусім у тому, що пливе зі серця і промінює від людини, яка любить?

Але ми не хочемо бути сантиментальними і писати на тему стару, як світ, а тільки нагадати давній український звичай - христосування, який є гарним звичаєм і доказом, що ми притримуємось українських традицій, які часом можуть бути приємністю, а іноді лиш обов'язком.

О-КА

НА ПІДСТАВІ НОВИХ ДОСЛІДІВ, особи, які в житті послуговуються лівою рукою, є склонні жити коротше, як ті, які послуговуються правою рукою. Причину цього вбачають в тому, що у світі все є пристосоване для праворучних осіб. У найновішому числі престижевого журналу ,,Ню Інґланд Джорнал оф Медісін" науковці, які перевіряли 1,000 випадків смерти у південній Каліфорнії, пишуть, що пересічний вік тих, що в житті послуговувалися правою рукою є 75 років, а ліваків тільки 66 років.

Ярослав Стех

УКРАЇНЦІВ У ПЕРЕМИШЛІ ЗНОВУ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ

II.

Треба підкреслити що до рішення Папи прихильно відноситься примас Польщі, кардинал Юзеф Ґлемп, який розуміє, що українців в Польщі скривджено, розсіяно їх по усіх закутках для проведення заплянованої асиміляції, піддано їх поневірянню і насильству, що і так більшість українських церков у багатьох місцевостях пристосовано до вимог латинського обряду. Примас довів не лише свою прихильність, але велику пошану до нашого обряду під час обходів 1000-ліття Хрищення України. Він добре розуміє, що пошанування гідности українців на цьому перемиському острівцю, є ніби цією брамою до неба та наріжним каменем цих чеснот, які стократно винагородить добрість.

Однак, усупереч цих найсвітліших рішень і прихильностей, знайшлися елементи в Перемишлі, які не лише помилково інтерпретують це рішення, але чинять навколо нього велику гістерію і доводять до міжнародного скандалу. Ці елементи інспіровані впливовими особами, чинять найгрізніші наклепницькі напади, скеровуючи своє вістря у сторону наших вірних і переносячи свою безпідставну лайку і ненависть на весь український народ. Вони зловживають засобами масової інформації, а крім цього продукують застрашуючі листівки і плякати, на стінах і тротуарах, виписують свої погрози, включно із загрозою кровопролиття. До речі згадати, що сьогодні у Львові появилося чимало листівок антиукраїнського змісту.

Переглядаючи численні фотографії з написами, статті у деяких газетах і перечитуючи описи телепередач на цю тему, створюється враження, що українці в Перемишлі живуть у такому напруженні, як литовці під час Ґорбачовського танкового наїзду. Цієї антагоністичної кампанії не можна іґнорувати, бо вона розвивається тепер навколо української катедри в Перемишлі.

Постараймося розглянути найбільш загальні аспекти, які довели до такого стану не лише перед перемишлянами, нашими однодумцями, але й перед усіма хто чесно і об'єктивно дивиться на розвиток цих подій. Прослідім наглядно, хто веде до пригноблення роздору в Перемишлі хто виказує злу волю в мирному розв'язанні непорозумінь та хто ширить ненависть і родить гнів, замість взаємної любови й довір'я.

Перемишль відомий від найдавніших часів, як колиска, твердиня і осередок українського єпископату. Ще за князів Ростиславичів відігравав величезне політичне і церковне значення. Літописець XV століття краківський канонік Іван Длуґош у своїй хроніці стверджує, що княжий Перемишль славився замком і катедральною церквою, збудованою з тесаного каменя. З наукових праць д-ра Євгена Перфецького п.з. ,,Перемиський літописний кодекс у складі хроніки І. Длуґоша" довідуємося, що тут використано джерельні матеріяли з найдавніших часів. Далі дізнаємося, що князь Володимир Ростиславич збудував на Замковій Горі катедральну церкву Різдва св. Івана Хрестителя, в якій правив єпископ Олексій. У хроніці Івана Длуґоша є також вістки про те, що в 1412 році польський король Владислав Ягайло прибув до Перемишля і силою забрав в українців катедральну церкву, що її перемінено на латинський костьол. Наприкінці XV сторіччя розібрано старовинну катедральну церкву і під Замковою Горою збудовано новий латинський катедральний костьол. Щоб його збудувати використано каміння і матеріяли з української катедральної церкви. Знавці підтверджують, що частина цих матеріялів знаходиться нині в теперішній римо-католицькій катедрі. Щойно в 1500 році збудовано в Перемишлі дерев'яну катедральну церкву Різдва св. Івана Хрестителя. Та церква згоріла в 1535 році з усіма церковними будниками і багатьма старовинними документами. Досить згадати, що за часів Владики Онуфрія Шумлянськоо в 1761 році в Перемишлі нараховувано вісім церков. До того часу було їх значно більше. Почесне місце у дослідах перемиської старовини займають: о. А. Добрянський, о. В. Чернецький, єпископ Г. Лакота, митр. В. Гриник та багато інших.

На місце сьогоднішнього єзуїтського костьола в Перемишлі стояла церква св. Апостолів Петра і Павла. Перший перемиський латинський єпископ Ерік Вінзен у 1377 році перемінив Петро-Павлівську нашу церкву на катедру свого обряду. З грамоти латинського єпископа Матея Яніни довідуємося, що у 1398 році старовинну церкву зруйновано і на її місці збудовано кармелітський костьол. Церковні записки стверджують, що цю церкву у 1534 році посіли латинські монахи Домінікани.

Неможливо описати у цій короткій статті усі подробиці пов'язані і задокументовані з історією українських церков в Перемишлі. У різному часі, перемиські міщани не щадили фондів на будову святинь. Згадаймо хоча б найголовніші, а саме: св. пророка Ілії, св. великомученика Юрія, св. Михаїла Артистратига, Богоявленія Господнього, Казановську, св. Отця Миколая, Пречистої Діви Марії і т.д.

Археологічні розкопки й досліди, що їх перевели д-р Жакі і мґр Куниш в 1959-1961 роках у Перемишлі, поширюють наші знання у цій ділянці і підтверджують наше там буття від найдавніших часів. Відкрито фундаменти рондової церкви з X століття, а одночасно стверджено останки Володаревої катедральної церкви. Крім того розкопки підтвердили сенсаційне відкриття, що перемиська латинська катедра збудована на фундаментах старовинної церкви, товщина стін яких сягає до 1.8 метра.

Повертаючись до нашої головної теми, треба пригадати, що головним ініціятором будови нової катедри в Перемишлі був єпископ Атанасій Шептицький. За його стараннями у 1777 році вимуровано високу катедральну вежу, коштом 80,000 ринських золотих. Після його смерті, перемиським владикою став єписоп Максиміліян Рилло. За його дорученням у 1779 році розібрано старовинну катедральну церкву, яка стояла в місті 240 років, а функцію катедри тимчасово перенесено до церкви св. Трійці. Після Першої світової війни у цьому місці збудовано величаву греко-католицьку духовну семінарію.

Перебуваючи в 1781 році в Перемишлі австрійський цісар Йосиф II запропонував місце на катедральну церкву одного із незагосподарованих манастирських костьолів єзуїтський, домініканський або кармелітський. Єпископат обрав костьол опущений по монахах Кармелітах. Таким чином декретом з 24-го квітня 1784 року признано це місце на українську греко-католицьку катедру, додаймо на якому в минулому стояла церква. Головною організацією будови зайнявся о. Юзичинський, за проєктом Карла Кеніґа. Майстерно виконана катедра надала прекрасний вид і цінність цілому місту. У 1886 році перемиський єпископ Іван Ступницький доконав посвячення катедри і відтоді починається історія собору, який втішався, втішається і втішатиметься великою пошаною серед вірних греко-католицького обряду.

Сьогодні в Польщі багато говориться про справедливість і правосуддя, але замовчуються українські кривди грубо порушені у всіх ділянках їхнього життя. В нашому народі кажуть: ,,Ситий голодного не розуміє". Так і люди, які живуть користуючись всіма правами й привілеями, не розуміють тих, які позбавлені такої свободи, а то будь-яких прав на свої національно-релігійні традиції.

Уряд сучасної Польщі розглядає пропозиції повернення рухомого і нерухомого майна, яке в наслідок повоєнних дій втратили правові власники. Чи застановляються вони над майном понад 200,000 українців Перемишля, Холмщини і Підляшшя, Лемківщини і Бойківщини, корінного населення тих земель, яке було насильно вигнане з прадідівської землі у 1947 році і піддане поневірянням, насильства і злочину. Українці не можуть забути і вибачити цього, особливо в момент коли злочинні руки деяких елементів надалі прагнуть поневолити наших людей.

Уряди України, Литви, Білорусії не створюють жодних перешкод духовного росту, проживаючих у тих країнах поляків. Не підмінюють і не пропонують будови їм нових костьолів, а все те, що збереглося після твердої комуністичної сваволі віддають його у правові руки його колишніх власників. Тому ми не маємо іншого виходу, як виступити на захист українців в Перемишлі, оприлюднюючи їхнє зухвальство і засліпленість перед широкою громадськістю, перед країнами з якими Польща має дипломатичні відносини. Треба скрізь домагатися від польського уряду, щоб він вжив відповідних заходів від

(Закінчення на стор. 4)

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля Дейвид Леві повідомив державного секретаря З'єднаних Стейтів Америки Джеймса Бейкера, що ізраїльський уряд готовий до переговорів з арабськими державами під керівництвом ЗСА і при співучасті Совєтського Союзу. Дж. Бейкер відповів, що поки ЗСА візьмуть на себе який-небудь обов'язок у справі мирних переговорів, Уряд президента Джорджа Буша мусить порозумітися зі своїми арабськими приятелями і повідомити про це заприязнені країни у світі. Але в загальному державний секретар ЗСА був врадуваний, що леди нарешті проломлено, справу переговорів зрушено з мертвої точки. Якщо арабські країни приймуть ізраїльську ініціятиву, то це означатиме, що в недалекому майбутньому буде скликана міжнародна конференція для справ Близького Сходу. Бейкер крім того зустрінувся в Єрусалимі з прем'єр-міністром Іцаком Шаміром і делеґацією палестинців. Обидві розмови оцінюється дуже позитивно.

ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ Лєх Валенса прибув із своїми дорадниками до Парижу і на протязі двох днів, 9-го і 10-го квітня, перевів ряд розмов з президентом Франції Франсуа Міттераном та іншими французькими політиками. Міттеран і Валенса підписали спільний договір про дружбу і співпрацю в різних ділянках, починаючи від економіки і кінчаючи на виміні студентами та науковцями. Президент Франції влаштував для привітання польського гостя парадний обід з участю запрошених почесних гостей з дипломатичного корпусу і видатних осіб Французької республіки.

ТИСК НА МІХАЇЛА Ґорбачова зі сторони зорганізованого робітництва і некомуністичних політичних сил збільшується з кожним днем. Наприклад, під час зустрічі Ґорбачова з представниками робітничих спілок вуглекопів, які проводять страйк, один з представників відкрито закликав його покинути принаймні пост генерального секретаря ЦК КПСС і поставити Комуністичну партію на місце, на яке вона заслужила собі перед історією. „Ви не можете молитися двом богам відразу", аявили робітники. Відповідаючи, М. Ґорбачов признався, що виконувати два найважливіші пости в країні йому фізично тяжко, але рівночасно підкреслив, що усі лідери партій звичайно очолюють уряди, або стають президентами в залежності від системи. Торкаючись історичної ролі компартії, президент заявив, що процеси перебудови і демократизації поставили Комуністичну партію на рівні з іншими демократичними партіями, бо вона, мовляв, не має вже монополії на владу. Представники робітництва дуже скептично прийняли вияснення М. Ґорбачова.

Незвичайні гості в Чикаґо

В половині березня цього року Чикаґо вітало в себе небуденних гостей: це вперше прибула сюди офіційна урядова тричленна делеґація від управи Львова до Міської Ради міста Чикаґо, у склад якої входили: Степан Павлюк, депутат верховної Ради України, Іван Лучечко, завідуючий відділом зовнішніх зв'язків Львівської области, та Михайло Лучко, генеральний директор експорту — імпорту Львівської области. Ця офіційна зустріч між представниками українського уряду та урядовими чинниками міста Чикаґо відбулась за посередництвом Івана Городецького, референта справ еміґрації в Міській управі Чикаґо. Відбулися офіційні розмови, у висліді яких представники міського уряду Чикаґо погодилися спонзорувати приїзд певного числа осіб із Львівської области, які матимуть змогу на місці вивчати працю менаджменту в американських підприємствах. Крім того, міський уряд Чикаґо подарував Львову шість автомашин швидкої допомоги, вивінуваних наймоднішою апаратурою.

В п'ятницю, 15-го березня, відбулася зустріч усіх трьох делеґатів з громадянством, спонзорована місцевим Товариством Сприяння Рухові. Вечором провадив заступник голови товариства проф. Василь Маркусь. Говорячи про горезвісний референдум, депутат Павлюк сказав, що у висліді довгих дискусій у Верховній Раді України, вдалося провести модифікацію офіційного тексту референдуму. До речі, такі модификування у сторону незалежности перевели майже всі республіки, що погодилися брати участь у референдумі. На бальоті української республіки поставлено два питання: перше відноситься до приналежности України до союзу, а друге запитує про те, чи Україна має бути незалежною республікою.

М. Лучко висловив думку, що вже сам той факт, що республіканські уряди змодифікували текст референдуму, висловлює недовір'я до центрального уряду й тим самим означає його програну. Всі три делеґати були згідні в тому, що вислід референдуму не матиме вагового впливу на подальший розвиток економіки в Україні. Павлюк сказав, що вже є створене законне підґрунтя для вільної економіки. Уряд приготовляє національну грошеву одиницю, а це приведе до створення національних банків. У трьох різних регіонах України знаходяться поклади золота, так що нова валюта матиме законне покриття.

І. Лучечко сказав, що хоча політичні дії, особливо законодавство є важливі, все ж таки Україна зможе закріпити владу, як незалежна держава тільки на базі сильної свобідної економіки. Україна багата ресурсами та вишколеними кадрами, але їй бракує досвідчених менаджерів, бо в минулому непартійних українців не допускали до керівництва. Цю аномалію треба буде виправити. На підставі нових законів, окремі республіки вже можуть нав'язувати торговельні зв'язки з закордонними державами, що було не до подумання ще тільки півтора року тому. Львівська область має догідне географічне положення, яке дозволяє їй бути торговельним посереднико між Заходом і Сходом, під останнім розуміючи не тільки східні области України, але також Росію та інші республіки.

Щодо сільського господарства, то плянують ліквідацію нерентабельних колгоспів, а рентабельні будуть покищо залишені — для спроби, чи зможуть вони витримати конкуренцію приватних господарств. М. Лучко сказав, що індустрія в Україні є, і то навіть досить потужна. Біда в тому, що вона не працює для потреб населення: тільки 11 відсотків всієї продукції України становить товар широкого вжитку; решта це товар потреб військових. Важливим чинником в економіці України є великі можливості продукції енерґії. Західні держави не знають про ці можливості, а вони якраз могли б бути важливими для закордонних інвестицій.

Делеґати висловили побажання, щоби серед українців в діяспорі рекрутувалися майбутні посередники в економічних зв'язках між Україною та країнами їх поселення.

Оксана Роздольська

Історичний запис передачі собору св. Юра у Львові

Стемфорд, Конн. (о. І. Терлецький). — 19-го серпня 1990 року Українська Католицька Церква у цілому світі святкувала історичне повернення славного львівського Святоюрського собору у власність ієрархії УГКЦеркви. Сама церква була сконфіскована диктаторським указом Сталіна у 1946 році і передана московському Патріярхатові Російської Православної Церкви.

Бюро Допомоги Освободженій Церкві в Україні, яке знаходиться під опікою Стемфордської Епархії, зорганізувало створення фільму про цю подію. Повернення собору було знято на відеострічку Богданом Гундиком зі Львова. За дозволом Митрополита Володимира Стернюка, ЧНІ, цей фільм вручено делеґації північно-американського клиру, яка брала участь у з'їзді „Молодь Христові" у вересні минулого року.

Тасьму можна набути в бюрі Допомоги Освобдженій Церкві, Стемфордська Епархія, P. O. Box 2311, Stamford, Conn. 06906. Ціна її — 39.95. дол. 3 дол. додатково треба додати за опакування і поштову пересилку. Чеки і грошеві перекази треба виставляти на Стемфордську Епархію з запискою, що це на тасьму про Святоюрський собор. Парафії, установи, продавці, які закуплять п'ять копій або більше, повинні звернутися за знижкою.

Всі доходи з продажу є призначені для допомоги Церкві в Потребі.

Фонд створений Владикою Василем Лостеном, особистим представником Кардинала Івана М. Любачівського, для розвитку і підтримки УГК Церкви в Україні.

Велика втрата

У четвер, 13 -го грудня 1990 року, на 67 -му році життя несподівано помер у монастирі св. Володимира в Едмонтоні, Альберта, о. Рафаїл Степан Мельник, ЧСВВ, протоігумен канадської провінції Чину Отців Василіян з Вінніпеґу.

Отець Рафаїл, син піонерів-українців Григора і Насті Мельників, народився 17-го жовтня 1923 року в Елк Пойнтів Альберті. Шкільні роки провів в однокімнатній школі в Дервенті. 3-го серпня 1938 року, закінчивши навчання в місцевих ши навчання в місцевих школах, вступив до новіціяту Отців Василіян у Мондері, Альберта, і перші свої обіти склав 28-го березня 1940 року, перейшовши в повний монаший чин 1-го вересня 1946 року. Три роки пізніше о. Рафаїл прийняв з рук єпископа Ніля Саварина в церкві свв. Петра і Павла в Мондері сан священства.

Неповний огляд священичої діяльности о. Рафаїла має такі дати: 1949-1961— сотрудник церкви св. Юрія в Ню Йорку і сотрудник катедри св. Йосафата в Едмонтоні; 1961 — професор латинської мови в монастирі св. Василія в Мондері; 1962—1964 — організатор парафії св. Йосафата і парох церкви св. Миколая у Вінніпезі; 1964—1968 — парох церков у Калмарі, Торсбі та Ледюк, Альберта; 1968—1976 — парох церкви та ігумен монастиря св. Василя в Едмонтоні, парох церкви й ігумен монастиря свв. Петра і Павла в Мондері; 1976—1982 — парох церкви св. Миколая у Вінніпезі.

15-го серпня 1982 року о. Рафаїл Мельник був обраний протоігуменом канадської провінції Чину Отців Василіян і з того часу до передчасної смерти перебував у монастирі св. Миколая у Вінніпезі.

Чин Отців Василіян і зокрема вінніпезька церква св. Миколая мають за що бути вдячними о. Рафаїлові. Це головно завдяки йому в 1962—1964 рр. придбано нову площу для перенесення церкви св. Миколая і монастиря. У наслідок його зусиль та заходів маємо одну з найкращих українських святинь у Вінніпезі, відому своїм великим хором та величавою мозаїкою на фронтоні.

Отець Рафаїл Мельник залишив у жалобі двох братів і п'ятьох сестер та численну дальшу родину. Залишив також у смутку всіх Отців Василіян, дияконів і братів, своїх парафіян та друзів.

А. К.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

висловлює щиру подяку всім жертводавцям, які відгукнулися на різдвяний заклик, які склали пожертви на нев'янучий вінок в пам'ять своїх близьких та друзів, які сплатили членські вкладки і тим допомогли видати нові книжки, провадити дальшу працю в бібліотеці та архіві та утримувати будинок.

(В нижче наведений список включені пожертви вплачені від 1-го квітня 1990 р. до 1-го квітня 1991 р.)

В пам'ять своїх рідних та друзів склали пожертви на видавничі цілі УВАН:

В світлу пам'ять Івана Воскобійника від доньки Оксани та від родин братів Олекси та Михайла (на видавничий фонд УВАН) ... 25,000 дол.

В світлу пам'ять Анатоля Новицького від Діми Комілевської, 300 дол., від Оксани Лобачевської 100 дол., від Леоніда Лимана 100 дол. Разом ... 500 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Івана Гаєвського від дружини Олександри ... 300 дол.

В світлу пам'ять Варвари Луківни Вовк-Бакало по 50 дол.: від Галини Єфремової, Григорія Костюко, Оксани Соловей; 35 дол. від Діми Комілевської, 25 дол. від Ганни Пашковської, 20 дол. від Олі та Марії Маланчук. Разом ... 230 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Даміяна Горняткевича від дружини Дарії ... 150 дол.

В світлу пам'ять Ольги Гудзовської 50 дол. від Галини Єфремової, 35 дол. від Діми Комілевської, 25 дол. від Гани Пашковської, 20 дол. від Галини Бодаревої. Разом ... 130 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Вадима Андревського від дружини Лідії ... 100 дол.

В світлу пам'ять Філарета Лукіяновича від Галини Єфремової ... 100 дол.

В світлу пам'ять Кіри Архимович від Галини Єфремової ... 50 дол.

В світлу пам'ять Юрія Бобровського від Діми Комілевської ... 50 дол.

В світлу пам'ять Антоніни Кушніренко від дочки Зінаїди Миськів 25 дол. та від Лідії Візерканюк — 25 дол. Разом ... 50 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Олександра Тимошенка від дружини Ірини ... 50 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Аркадія Яременка від дружини Оксани ... 40 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Володимира Кедровського від дружини Катерини ... 25 дол.

В світлу пам'ять чоловіка Бориса Филипчака від дружини Ірени Дибко-Филипчак ... 25 дол.

В світлу пам'ять сина Ігоря Богдана Карповича від батька Володимира ... 20 дол.

15.000 дол. — По заповіту Миколи Громницького.
9.000 дол. — Варвара Луківна Вовк-Бакало.
1.350 дол. — Марко Антонович
1.000 дол. — Софія та Олександер Скоп.
570 дол. — Леонід Лиман.

По 500 дол. — Олена Процюк; Василь Ростун.
350 дол. — Вікторія Новотна.
По 250 дол. — Маріян Коць; Православна Кредитівка (Ню-Йорк).
225 дол. — Тодось Костюк.
По 200 дол. — Кристина Блаженко; Юрій Буряківець; Андрій Горняткевич; М. та Д. Дем'яновські; Іван Карк; Самопоміч (Джерсі Сіті); СУМ-івська Кредитівка (Йонкерс); Товариство Св. Софії (Фундація Ценка); М. Шаблій.
175 дол. — Ада Кулик.
170 дол. — **Галина та Микола Паламар.**
170 дол. — Оксана Соловей (з того 100 дол. на „Фонд Харків").
По 150 дол. — Лев Биковський; Олена та Іван Коровицькі; Марія Савдик; Теодор Цицюра.
По 125 дол. — Марія Безпечна; Анатолій Юриняк.
По 120 дол. — Тит Геврик; Олег Третяк.
По 100 дол. — Богдан Бородайко; Орися та Богдан Гермак; Дарія та Володимир Гойдиш; Марія та Дмитро Горбай; Яків Гурський; Павлина Данчук; Уляна Дячук; Наталія Зітцельберґер (50 дол. з пожертви на пошану Галини Єфремової); Константин Кебало; Ольга Кекиш; Марія та Ґіві Кобі; Неоніла Кордиш-Головко; Іван Коропецький; Михайло Корчинський; Ігор Коцур; Марія Кротюк; Володимир Лисий; Валентина Лімонченко; Юрій Луцький; Василь Неліпа; Роман Номич; Я. Панчук; Ганна Пашковська; Мирослав Прокоп; Іванна та Стефан Рожанковські (на пошану Галини Єфремової); Ярослав Рожанковський; Самопоміч (Нюарк); Олег Слюзар; Тамара і Степан Тимків.
85 дол. — Громадський комітет в Лорейн, Огайо.
По 80 дол. — Наталія Боднарук; Святослав Гординський; Микола Кушніренко; Ярослав Падох; о. Ізідор Патрило; Богдан Певний; Василь Приходько; Іван Решетар; Ігор Соневицький; Михайло Яримович.
По 75 дол. — **Алекс Ліст; Лені та Ігор Яременко.**
По 70 дол. — **Осія Іванюк; Дмитро Корнієнко; Святослав Трофименко.**
По 65 дол. — о. Симон Гаюк; Марія Овчаренко.
По 60 дол. — Василь Гришко; Олександер Ґардецький; Данило Дмитренко; Василь Рудко.
55 дол. — **Марія Савицька.**
По 50 дол. — Надя Амінов; Віктор Андре; Ольга та Василь Балабан; Михайло Бережинський; Ярослав Бігун; Марта Богачевська-Хомяк; Юрій Бойко-Блохин; Ігор Вітковицький; Катерина та Володимир Воловодюк; Григорій Гагарин; Леонід Гайдамака; Олександер Ґоловко; Петро Ґрицак; Олександер Ґудзяк; Ольга та Петро Гурські; Марія Даниш; Павло Джуль; Інна Дзерович; Адріян Долінський; Олександра Бражник; Володимир Буцяк; Ганна Жирук; Наталія Закидальська; Борис Іваницький; Роман Ільницький; Олександер Канюка; Володимир Клос; Галина Костюк; Володимир Котенко; Марія та Петро Крамаренко; о. Олександер Лімонченко; Оксана Лобачевська; Ксеня та Євген Луцькі; Ольга та Марія Маланчук; Іван Манченко; Джері Мигайчук; Євстахія та Мотря Мілянич Ірена та Степан Ничай; Іван Панчак; Леонід Підстригач; Самопоміч (Балтимор); о. Петро Сівко; П. Патріярх Мстислав І-й; Євген Федоренко; Степан Хемич; Любов Цеґельська; Володимир Шепель; Володимир та Олена Шиприкевич; Надя та Мирослав Шміґель; Лідія Яців.
45 дол. — Наталія Пазуняк.
44 дол. — Й. Ґреґорович.
По 40 дол. — Оксана Ашер; Омелян Бей; Христина Бетін; Лариса Біланюк; Олекса Біланюк; о. Петро Біланюк; Ярослав Білінський; Олена Бобиляк; Михайло Борецький; Євдокія Бутко; Томас Бьорд; Людмила Волянська; Олег Волянський; Ася Гумецька; Ян Запрудняк; о. Олег Кравченко; Олег Кудрик; Василь Кудрик; Владика Всеволод Майданський; Богдан Марків; Лев Мельник; Микола Палій; Зеня Сохор; П. Химка; Богдан Цимбалістий; Ігор Шевченко.
36 дол. — Ярослав Пеленський.
35 дол. — Петро Волощук.
По 30 дол. — Софія Андрушків; Богдан Бойчук; Семен Гасяк; Зенон Городиський; д-р Іван Макаревич; Стефанія Нагірна; Олег Ратич.
По 25 дол. — Андрій Андреюк; Оксана Баб'юк; Михайло Бажанський; Костянтин Бен; Олена Булгак; Ольга Варела; Олег Верес; Оксана та Олександер Вороніни; Олександер Вороняк; Софія Гаєвська; Рома Гайда; Микола Галів; Б. Годовський; Микола Дейчаківський; Віра Дорожинська; Ярема та Наталія Дубик; Марія Душник; Роман Борковський; Феодосія Брикович; Андрій та Катерина Бук; Леонід Ємець; Є. Жарський; Мар'яна Задоянна; Ірена та Мирослав Зелик; Богдан Клід; Володимир та Віра Кліш; Наталія та Богдан Коваль; Володимир Когутяк; Ігор Козак; І. Козачок; Наталія Кононенко; Віра та Веньямін Корсунь; Деметріус Кострубяк; Раїса та Андрій Кушнір; Ірена та Левко Кушнір; Алла і Ярослав Лешко; Лариса та Володимир Лисняк; Оксана та Василь Марчук; Олександер Мотиль; Петро Одарченко; Остап Олесницький, Омелян Омецинський; Ярослав Пастушенко; Любомира Пежанська; Роман Поритко; Софія та Ілля Роман; Іван Самійленко; о. Артемій Селепина; Віра Скоп; А. Сочинська; Юрій Старостенко; Омелян Суховерський; Надя Теребус-Кмета; Михайло Терпак; Данило Томащук; Ярослава та Омелян Томич; Віра та Богдан Томків; Роман Ференцевич; Олескандер Хомяк; Михайло Цегельський; Юрій Чапленко; Хейлик; Ярослав Чипак; Тетяна Шкільна; Валентина Якимчук; Марта Ярош.
По 20 дол. — Тетяна та Омелян Антонович; Урсула та Остап Балабан; Людмила та Іван Бойко; Катерина та Володимир Вальчук; Дарія та Ігор Витвицькі; Кірстен Вільямс; Надія та Віктор Вінич; Марія Вожаківська; Олена Гаєвська; Ґайовий; Василь Гусаковський; Юрій Демидович; Катерина Денисенко; Олександер Домбровський; Марина та Юрій Зеленські; Олена та Олександер Зозуля; Олекса Коновал; Юліян Крижановський; Іван Кучеренко; Микола Лаврін; Віра Левицька; Орест Лоґінський; Петро Марченко; Іван Мима; Тамара та Богдан Мриць; Василь Палидвор; Борис Раковський; Микола Ромаш, Марта Рудик; Іван Скіра; Галина і Микола Степаненко; Ірена та Петро Твердохліб; Дмитро Тромса; Марія Фішер-Слиш; Алла Черні; Ігор Шевченко; Олексій Шевченко; Дарія та Мирон Яросевич.
По 15 дол. — Люба Артимишин; Микола Барицький; Ґрант Давсон; Володимир Дідик; Василь Іванців; Іванна та Ярослав Клим; Юрій Логин; А. Наклович; Любомира Огаренко; Григорій Орендаренко; Павло Паньків; П. Патряк; Ірена та Олександер Процик; Марія та Іван Черешняк; Валентина Юрченко.
По 10 дол. — Богдан Артимишин; Володимир Барагура; Петро Бард; Максим Бойко; Катерина Гуцул; Іван Дзівак; Михайло Бохно; Ярослава та Ярослав Букачевські; Олександер Діберт; Галина Бодарева; А. Жарський; Віктор Качур; Людмила Кей; Микола Ковалевський; Микола Корінець; Володимир Корінь; Святослав Коцибала; Наталія і Микола Криворук; Оксана Крилова; Володимир Лизогуб; Валентин Лоян; Марія та Мирон Масюк; Ніна Михалевич; Й. Музичка; Василь Надраґа; Павло Паньків; Роман Пачовський; Ольга Петренко; Микола Приходько; Анна і Олександер Пришляк; Богдан Проко; Степан Процик; Самопоміч (Міннеаполіс); Сергій Сахарун; Всеволод Селенко; Володимир Сенежак; Володимир Сененко; М. Снігач; Микола Сороколіт; Ніля і Євген Стецьків; Ірина Цегельська; Ілько Цибрівський; Микола Чорний; Евстахій Юркевич.
8 дол. — Теодосія Робертсон.
По 5 дол. — Томас Бокон; Богдан Козак; Богдан Козак; Мирослав Лабунька; Софія Шлоссман.

ЩЕ РАЗ ДЯКУЄМО ВСІМ НАШИМ ДРУЗЯМ-ПРИХИЛЬНИКАМ!

Управа УВАН

В ДРУГУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
о. митрата д-ра
ІСИДОРА НАГАЄВСЬКОГО
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
будуть відслужені 7-го травня 1991 року
в Пармі, Огайо, в церкві св. Андрея;
в Дітройті, в церкві св. Івана Хрестителя;
в Люрді, Франція, в церкві Непорочного Зачаття;
Рим, Італія, в соборі св. Софії;
в Норт Порті, Фльорида, в церкві Входа в Храм Пресвятої Богородиці

дружина — ОЛЬГА НАГАЄВСЬКА з дітьми, внуками і правнуками просить згадати Покійного в своїх молитвах.

У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ДОРОГОЇ І НЕЗАБУТНЬОЇ ДРУЖИНИ
бл. п.
інж. СТЕФАНІЇ з Чижовичів
ПУШКАР
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
у Львові у церкві св. Юра, в Римі у соборі св. Софії, у каплиці Жировицької Богоматері в обителі свв. Сергія і Вакха та у Філядельфії у церкві св. Архистратига Михаїла. Про молитви за спокій душі Покійної просить рідних, приятелів і знайомих

муж — ВОЛОДИМИР

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого дорогого і невіджалуваного друга і співпрацівника, скарбника АГРУ
бл. п.
ВАСИЛЯ КИЧУНА
буде відправлена у п'ятницю, 19-го квітня, ц. р. о 6:45 годині ранку
СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
Про молитви за спокій душі Покійного просить за Екзекутиву організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні

43 Midland Place, Newark, N. J. 07106
БОЖЕНА ОЛЬШАНІВСЬКА, голова

Українців у Перемишлі...

(Закінчення зі стор. 2)

напасників і потягнень до судової відповідальности авантюрників, які заколочують співжиття українсько-польських відносин. Моральний терор, насильства, друковані пасквілі, знущання над нашими вірними зобов'язують нас до священного обов'язку виступити з різким протестом, щоб добитися свого права на вільність, без крутійства, нещирости, підступу і залякувань.

Перечитавши статтю п.з. „Освідчення Кармелітів Босих в справі костьола св. Тереси в Перемишлі", яка надрукована в газеті „Тиґоднік Повшехни" ч. 11 з 17-го березня ц.р., відчувається ніщо інше, як той самий дух несправедливости, за яким хочеться прилюдно звинуватити автора цієї статті, якої є О. Бенґнус Юзеф Ванат. Або нечемно пригадати українську пословицю, в якій кажеться: „Пробач мені моя мила, що ти мене била". В кінці згаданої статті відспівується похвальний гимн на честь перемиського римо-католицького єпископа Іґнаца Токарчука. Ось кінцеві слова статті: „Завдяки його рішучій поставі Кармеліти Босі залишаться дальше в Перемишлі і одержать цілість забудовань церкви і кляштору. Підкреслюючи ваші заслуги, почуваюся до милого обов'язку висловити вам признання і глибоку вдячність від усіх Кармелітів. Всякі коментарі тут зайві і не треба перевертати цілого стіжка і шукати загубленого ключа. Не буду наводити більше цитат з чисельних польських газет, а в тому із еміґраційних видань, які займають однозначне становище у цій справі".

Для повнішого віддзеркалення обговорюваної теми на закінчення хочеться ще навести деякі думки з газети „Політика" ч. 11 за 16-те березня ц.р., в якій вміщено статтю під вимовним заголовком „Буґ єст наш", автор якої є Я. Вільщак. В цій статті, як і ряді інших, відмовляється права на релігійне використання катедри вірними греко-католицького обряду. Стаття вносить велике розчарування, позбавляє всяких ілюзій партнерської прихильности. В ній подається, що в Перемишлі організовано Суспільний комітет оборони костьола Кармелітів Босих, конґрес порозуміння з центром. Із „Солідарности" вилонилася група, яка під тим ім'ям діє в захист кармелітів. Усі ці угрупування з великою ворожістю і впертістю виступають, щоб не допустити до катедри вірних правових власників греко-католицького обряду. В статті також сказано, що духовенство греко-католицького обряду на чолі з єпископом Іваном Мартиняком займає угодову позицію, уникає публічно висловити свою думку, мовляв „немає жодної проблеми". А проблема була, є і залишатиметься так довго поки катедра не буде передана в тривале користування нашим вірним. На мою думку, мовчати в такій справі, а тим самим годитися з нею є найбільшим гріхом, адже цією ж дорогою чиниться зло для української громади в Перемишлі. В такій атмосфері до певної міри можна зрозуміти пасивність вірних греко-католицького обряду в Перемишлі.

Аналізуючи повище складається враження, що у цьому відношенні є дві свободи, фальшива, в якій людині вільно робити, що хоче і правдива, в якій людина повинна робити те, що повинна.

Ця складна і невимовно тяжка ситуація накладає на усіх українців, де б вони не жили, виступити на захист, щоб не осудила нас історія за байдужість.

Маю надію, що висловлюючи глибину почуттів болю за справу єдинокровних братів в Перемишлі, відізвуться сумління голосною луною в думках і ділах наших читачів і своєю активністю і милосердям допоможуть перемиським українцям стати повноправними громадянами на землі своїх батьків і дідів.

ЩОБИ УПРОСТИТИ забезпеченеві пляни охорони здоров'я для старших громадян ЗСА, Крайова рада комішенерів забезпеченевих фірм вибрала дев'ять приватних забезпеченевих плянів охорони здоров'я для доповнення покриття державного забезпечення, що його Уряд постачає через Мекікер. Ці дев'ять плянів дуже скоро мали б замінити існуючі незрозумілі для більшости старших осіб поліси, які сьогодні можна купити на приватному ринку. Офіційні чинники твердять, що ціна цих доповнюючих медичних плянів буде коштувати, як і до тпер між 40 та 120 дол. місячно, залежно від віку та роду забезпечення.

АМЕРИКАНЦІ В ЗАГАЛЬНОМУ були більш здоровими у 1990 році, але згідно зі звітом Департаменту здоров'я і громадської обслуги, деякі важливі проблеми існують дальше. Серед них на передові місця вибиваються вбивства, смертні випадки спричинені хворобою АІДС і великий зріст числа тих осіб, що не мають жодного забезпечення охорони здоров'я. У публікації цього звіту під заголовком „Здоров'я ЗСА 1990" секретар Департаменту здоров'я Луїс В. Салліван заявляє, „цей звіт вказує нам що пророблено багато, з чого можемо бути гордими, але також вказує й на те, що ще багато залишилося до зроблення".

СУДДЯ ФЕДЕРАЛЬНОГО окружного суду в Маямі в середу, 10-го квітня, відклав розправу панамського генерала Мануеля Антонія Норієґи, оскарженого у торгівлі наркотиками, аж до 22-го липня. Розправа первісно була призначена на 24-го червня. Суддя Вілліям Говеллер на прохання оборони і прокуратури погодився дати їм можливість для кращої підготови. Виявляється, що цього додаткового часу було потрібно прокуратурі, щоби дати відповідь на вимоги оборони в справі деяких секретних документів, котрі вказують на тісні спілкування ген. Норієґи з розвідчими аґенціями ЗСА.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ Джан Мейджор підтримує пропозицію Туреччини, щоб у північній частині Іраку створити табори для курдів і дати їм потрібну допомогу, притягнувши до співпраці усі держави світу, які виявлятимуть бажання допомогти пошкодованим. Не зважаючи на те, що Рада Безпеки ООН, Уряд З'єднаних Стейтів Америки і декілька інших держав не виявляють великого зацікавлення цією справою, бо їм доля біженців байдужа, Дж. Мейджор з підтримкою европейської спільноти продовжує свої заходи, щоб максимально допомогти втікачам, бо, на його думку, „інакше вільний світ матиме їх на своїй совісті". На думку багатьох політичних аналітиків, офіційний Вашінґтон, запоморочений успіхами у війні у Перській затоці, хоче їхати на цьому коникові, аж до самих президентських виборів.

У ЗАГРЕБІ, ЮҐОСЛАВІЯ, розпочався суд над міністром оборони республіки Хорватії. Прокуратура закидає міністрові Мартинові Спагелі зорганізування з ціллю фізичного знищення головної команди юґославських військ розміщених в Хорватії. Кілька тисяч демонстрантів вийшли з транспарантами на вулиці Загребу, щоб під будинком суду запротестувати проти переслідування хорватського патріота. Після того, як демонстранти почали обкидати поліцію і будинок суду камінням й іншими твердими предметами, поліційні відділи мусіли вжити проти демонстрантів силу, але жертв в людях не було, крім кількох осіб легко поранених.

С. Хмара...

(Закінчення зі стор. 1)

У Києві 10-го квітня у приміщенні Спілки Письменників України відбулася пресова конференція народного депутата Ст. Хмари, якого 5-го квітня було звільнено з Лук'янівської в'язниці. Хлібом-сіллю, квітами, оплесками та вигуками „Слава!" зустріли журналісти та представники громадськости Степана Ільковича. Хмара відповів на чисельні запитання, зокрема, він сказав, що подія 7-го листопада, на його думку ,є сплянованою провокацією, і це є відповіддю влади на його проєкт закону про розпуск КПУ. Степан Хмара також склав подяку всім громадянам України та українцям у діяспорі за його підтримку. На прес-конференції розповсюджено заяву звільненого народного депутата, в якій він протестує проти „принизливого і лукавого мотиву, до якого вдався Верховний Суд УССР, звільняючи мене з-під варти і намагаючись взяти під захист організаторів і виконавців політичної провокації".

Страйкові комітети Києва ухвалили рішення підтримати вимоги страйкуючих шахтарів, а також вимоги студентського страйку 2 жовтня 1990 року, зокрема, про розпуск Верховної Ради України та виконання інших вимог студентів згідно з постановою Верховної Ради з 17-го жовтня минулого року. Серед інших — вимога звільнити С. Хмару та інших п'ятьох осіб, заарештованих у цій справі. Представники 50 великих підприємств Києва підтримали рішення Київського страйкового комітету розпочати страйк.

Як повідомив представник донецького страйкому Михайло Крилов, працівники міських та обласних управлінь МВС, КҐБ, прокуратури, у тому числі, транспортної прокуратури Донеччини категорично заперечують свою причетність до скоєного. За словами Михайла Крилова, захоплення народного депутата здійснювали особи у цивільному. Тепер люди стихійно виходять на площу, ситуація непередбачувана.„Ми зробимо все, аби врятувати Хмару", — сказав представник страйккому.

Активісти...

(Закінчення зі стор. 1)

вання, не розподілені земельні ділянки, немає будівельних матеріялів і грошей. А міський та районний комітет КПУ наказав колгоспам перерахувати до компартійної каси по 10,000 крб. У колгоспників ніхто згоди не питав.

Народний Фронт Криму перед референдумом активно закликав кримчан голосувати за суверенну Україну. Проте, ще більш активною була комуністична пропаґанда. За суверенну Україну проголосували 64.7 відсотків кримчан у республіканському опитуванні.

У зв'язу з відновленням Верховною Радою України Кримської Автономної Республіки, українські політичні організації Криму, зокрема, кримські відділення Руху, УРП, ДПУ опинилися у складній ситуації. Як політичні структури, які мають своїх представників у парляменті України, вони не можуть не визнавати ухвали ВР УССР. Однак більшість активістів півострова вважають, що існування у Криму автономної комуністичної номенклятурної влади може призвести до масових порушень прав людини і навіть цілих народів, скажімо українського і татарського.

ЗУСТРІЧ У ВИППАНІ

Виппані, Н.Дж. — Тут у неділю, 21 квітня, о год. 2-ій по полудні в приміщенні залі української католицької церкви св. Івана Хрестителя, Rte 10 і South Jefferson Rd., відбудеться зустріч глядачів і слухачів години українських мелодій Романа Мариновича. Гратиме оркестра „Мрія" М. Хомута.